

Rapport

Datum: 16 november 2005
Rapportnummer: 2005/353

Klacht

Verzoeker, van Angolese nationaliteit, klaagt erover dat de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie naar aanleiding van zijn herhaald verzoek om teruggave van de originele geboorteakte en de originele verklaring van echtheid van de geboorteakte, die hij op 24 januari 2002 had afgegeven bij de indiening van zijn herhaalde asielaanvraag in het Aanmeldcentrum te Rijsbergen, heeft volstaan met de mededeling dat de documenten niet konden worden teruggegeven, omdat zij in het ongereede waren geraakt.

Beoordeling

I. Bevindingen

1. Op 18 december 2003 diende verzoeker de nadere gronden van bezwaar in tegen het besluit van de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie om hem niet ambtshalve een verblijfsvergunning regulier onder de beperking verblijf als alleenstaande minderjarige te verlenen. Hij verzocht daarbij tevens om teruggave van de originele geboorteakte en de originele verklaring van echtheid daarvan, die hij bij de indiening in januari 2002 van zijn herhaalde asielaanvraag had overgelegd. Omdat op zijn verzoek niet was gereageerd, diende hij op 10 augustus 2004 een klacht in bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND).

2.1. In reactie op de bij de IND ingediende klacht deelde de minister hem bij brief van 21 september 2004 onder meer het volgende mee. De documenten zouden in januari 2002 conform de gebruikelijke werkwijze door de vreemdelingenpolitie in het aanmeldcentrum Rijsbergen moeten zijn ingenomen. In het IND-dossier bevond zich echter geen bewijs van inname. Ervan uitgaande dat de vreemdelingenpolitie aldaar destijds de documenten wel heeft ingenomen, zou die, nu het ging om een herhaalde asielaanvraag die niet tijdens de zogeheten 48-uursprocedure was afgewezen, de dossiers en documenten hebben doorgestuurd naar de vreemdelingenpolitie die reeds verantwoordelijk was voor de betreffende asielzoeker en - vòòr de overdracht van een groot deel van de taken aan de IND - voor het bewaren en beheren van diens ingenomen documenten. In verzoekers geval was dit de vreemdelingenpolitie Haaglanden.

2.2. De minister gaf aan dat zij bij de vreemdelingenpolitie Haaglanden navraag had gedaan, en dat haar was meegedeeld dat sinds de overdracht van taken aan de IND er geen dossiers van asielzoekers meer in beheer waren gehouden; ook verzoekers dossier was niet meer in het bezit van de vreemdelingenpolitie Haaglanden. Waar verzoekers dossier zich wel bevond, was onbekend, aldus de minister. Zij gaf aan navraag te hebben gedaan bij de Centrale Archief Selectiedienst (CAS), maar daar was het dossier niet ontvangen, en in het elektronische dossier was geen opmerking gemaakt over een

geboorteakte. Zij adviseerde verzoeker om contact op te nemen met de vreemdelingenpolitie Haaglanden, en beschouwde de klacht daarmee als afgedaan. Zij liet ten slotte weten dat zij tot haar spijt moest concluderen dat het op dat moment onbekend was waar verzoekers geboorteakte zich bevond, en zegde toe dat zij binnen een maand nadien opnieuw contact zou opnemen met de CAS om na te vragen of het dossier inmiddels te traceren was.

3. Omdat verzoeker in februari 2005 nog niet nader van de minister had vernomen, wendde hij zich tot de Nationale ombudsman. In zijn verzoekschrift gaf hij onder meer aan dat één van de redenen waarom de minister het bezwaar (inmiddels) ongegrond had verklaard was gelegen in het feit dat hij naar haar oordeel zijn identiteit niet naar genoegen had aangetoond. Hij had uitdrukkelijk verzocht om teruggave van de stukken, omdat hij daarmee een paspoort kon aanvragen, zodat hij zijn identiteit nader kon bewijzen.

4.1. De minister deelde in haar reactie op de klacht in aanvulling op hetgeen hiervóór onder 2. is weergegeven, onder meer het volgende mee. Op het moment van de interne klachtbehandeling was onduidelijk geweest waar de betreffende documenten zich bevonden. Dit was het gevolg geweest van de omstandigheid dat de vreemdelingenpolitie Haaglanden, naar inmiddels was gebleken, de IND verkeerd had voorgelicht ten tijde van de interne klachtafhandeling. Het was dan ook niet mogelijk geweest om verzoeker anders te antwoorden dan in de brief van 21 september 2004 was gedaan. Zij achtte de klacht dan ook ongegrond. De minister herhaalde dat de verantwoordelijkheid voor het bewaren van de documenten bij de vreemdelingenpolitie had gelegen.

4.2. De minister gaf voorts aan de klacht gegrond te achten voor zover deze gericht was tegen het niet nakomen van de toezegging om nogmaals contact op te nemen met de CAS. Zij gaf aan dat zij naar aanleiding van het onderzoek van de Nationale ombudsman contact had opgenomen met de CAS en met de vreemdelingenpolitie Haaglanden. Daarbij was gebleken dat het dossier toch was opgeslagen bij laatstgenoemde; in dat dossier bevonden zich ook de door verzoeker opgevraagde documenten. Vervolgens gaf zij, onder verwijzing naar artikel 52, tweede lid, van de Vreemdelingenwet (zie Achtergrond, onder 1.), aan dat de vreemdelingenpolitie de betreffende documenten overigens niet kon teruggeven, omdat verzoeker niet te kennen had geven het land te willen verlaten, en ook daadwerkelijk te vertrekken; wel zou hij zich tot de vreemdelingenpolitie kunnen wenden met een verzoek om kopieën van die documenten, nu een kopie van een identiteitsdocument voor consulaten en ambassades in het algemeen voldoende is voor een onderzoek naar de juistheid van personalia, en daarmee voor de beslissing om al dan niet een paspoort te verstrekken.

5. In reactie op het standpunt van de minister deelde verzoeker onder meer mee dat het, omdat hij zijn verzoek om teruggave van de documenten tot de IND had gericht, op de weg van de IND had gelegen om ervoor te zorgen dat de documenten werden geretourneerd; het was te eenvoudig om te stellen dat de IND in dezen geen verantwoordelijkheid had

omdat de vreemdelingenpolitie de documenten placht in te nemen. De minister gaf daarop aan dat zij deze redenering niet volgde, omdat uit de omstandigheid dat het innemen van documenten ingevolge artikel 52, eerste lid, van de Vreemdelingenwet is neergelegd bij de ambtenaren belast met grensbewaking en toezicht - de vreemdelingenpolitie - immers logischerwijs volgt dat het ook de vreemdelingenpolitie is die verantwoordelijk is voor een tijdige teruggave.

II. Beoordeling

6. Het vereiste van actieve en adequate informatieverwerking houdt in dat bestuursorganen bij de voorbereiding van hun handelingen de relevante informatie verwerven. Dit impliceert dat een bestuursorgaan naar aanleiding van een klacht een met het oog op een passende afdoening toereikend onderzoek instelt.

7. De minister heeft naar aanleiding van de klacht in eerste instantie navraag gedaan bij de vreemdelingenpolitie Haaglanden en de CAS. Toen dat niets opleverde heeft zij zich in feite van de zaak gedistantieerd door te wijzen op de verantwoordelijkheid van de vreemdelingenpolitie in dezen, en door verzoeker vervolgens door te verwijzen naar de vreemdelingenpolitie Haaglanden. Zij zegde weliswaar toe nogmaals contact op te nemen met de vreemdelingenpolitie Haaglanden en de CAS, maar beschouwde de klacht met het geven van dit advies als afgedaan. In tweede instantie erkende de minister dat de toezegging om nader navraag te doen, niet was nagekomen, maar persisteerde zij voor het overige in haar destijds ingenomen standpunt, onder verwijzing naar artikel 52 van de Vreemdelingenwet.

8. De minister kan hierin niet worden gevolgd. De vreemdelingenpolitie had waar het gaat om het innemen en bewaren van documenten van vreemdelingen weliswaar een eigen verantwoordelijkheid, maar dit ontsloeg de minister niet van haar eigen verantwoordelijkheid. Immers, zij is eindverantwoordelijk voor de uitvoering van het vreemdelingenbeleid. In een reactie op een soortgelijke klacht heeft de minister dit ook volmondig beaamd: zij gaf tijdens het onderzoek dat naar aanleiding van die klacht was ingesteld aan dat de feitelijke bevoegdheid tot inname, registratie, opslag en eventuele teruggave van documenten door de Vreemdelingenwet is opgedragen aan de ambtenaren die belast zijn met grensbewaking en toezicht op vreemdelingen, maar dat de juiste uitvoering van de Vreemdelingenwet haar verantwoordelijkheid was; in deze hoedanigheid achtte zij de klacht dan ook gegrond (zie Achtergrond, onder 2.). Gelet op haar eindverantwoordelijkheid had de minister verzoeker dan ook niet met een kluitje in het riet moeten sturen door hem door te verwijzen naar de vreemdelingenpolitie Haaglanden, alwaar verzoeker op dat moment duidelijk evenmin een oplossing kon verwachten. Zij had de klacht met het geven van dat advies dan ook niet als afgedaan dienen te beschouwen, maar het onderzoek moeten voortzetten.

Dat de minister nadat verzoeker een klacht bij de IND had ingediend alsnog navraag heeft gedaan en dat als gevolg daarvan de documenten alsnog boven water zijn gekomen, onderstreept de constatering dat in eerste instantie het onderzoek niet grondig genoeg is geweest. Dit is in strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving.

Overigens had het de minister gesierd als zij verzoeker niet middels haar reactie aan de Nationale ombudsman voor kopieën van de betreffende documenten had verwezen naar de vreemdelingenpolitie, maar ervoor had zorggedragen dat de vreemdelingenpolitie deze aan verzoeker had gestuurd.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie, is gegrond wegens schending van het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving.

Onderzoek

Op 10 februari 2005 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer M. te Den Haag, ingediend door de heer mr. P.C.M. van Schijndel, advocaat te Den Haag, met een klacht over een gedraging van de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie.

Naar deze gedraging werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Tijdens het onderzoek kregen de minister en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

Verzoeker gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. Nadere gronden van bezwaar/verzoek om teruggave documenten van 18 december 2003;
2. Klachtbrief van 10 augustus 2004 aan de IND;
3. Reactie op klacht van 21 september 2004 van de IND;
4. Verzoekschrift van 9 februari 2005;
5. Standpunt minister van 26 april 2005;
6. Reactie verzoeker van 26 mei 2005;
7. Nadere reactie minister van 13 juli 2005.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Vreemdelingenwet 2000

Artikel 52

“1. De ambtenaren, belast met de grensbewaking, en de ambtenaren, belast met het toezicht op vreemdelingen, zijn bevoegd om, ter vervulling van hun taken, reis- en identiteitspapieren van personen in te nemen, tijdelijk in bewaring te nemen alsmede om hierin aantekeningen te maken. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden hierover nadere regels gesteld.

2. Het reis- of identiteitspapier wordt aan de vreemdeling teruggegeven indien hij te kennen geeft Nederland te willen verlaten en hij ook daadwerkelijk vertrekt. Ingeval van uitzetting kan het reis- en identiteitspapier worden overgedragen aan de persoon belast met de grensbewaking in het land waar de toelating is gewaarborgd.”

2. Standpunt van de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie van 12 februari 2003 inzake de klacht van mevrouw H. over zoekgeraakte documenten (HKUIT03/855; 9601.24.4003):

“...De feitelijke bevoegdheid tot inname, registratie, opslag en eventuele teruggave van documenten is door de Vreemdelingenwet opgedragen aan de ambtenaren die belast zijn met grensbewaking en toezicht op vreemdelingen. De juiste uitvoering van de vreemdelingenwet is echter mijn verantwoordelijkheid. In deze hoedanigheid acht ik de

klacht dan ook gegrond...”

Het onderzoek werd tussentijds beëindigd omdat zowel de betrokken korpsbeheerder als de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie de klacht gegrond achtten, en laatstgenoemde verzoekster had aangeboden de door haar geleden schade te vergoeden.